WIKIPEDIA

Ruski jezik

Ruski jezik (ISO 639-3: rus (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=rus)) je slavenski jezik s najvećim brojem govornika. Zajedno s ukrajinskim, bjeloruskim i rusinskim čini skupinu istočnoslavenskih jezika. Standardni ruski jezik temelji se na moskovskom narječju.

Ruskim kao materinskim jezikom govori oko 180 milijuna ljudi, od kojih oko 130 milijuna živi u Ruskoj Federaciji. Službeni je jezik u Rusiji, Bjelorusiji (uz bjeloruski), Kazahstanu (uz kazaški), Kirgistanu (uz kirgiski). U ovim i ostalim zemljama bivšega Sovjetskoga Saveza ruski je materinski jezik dijela stanovništva i u većoj ili manjoj mjeri jezik javnog života. Široko se rabi i u kulturi, znanosti i tehnici. Uzimajući u obzir i broj govornika ruskog kao drugog jezika, njime se služi oko 300 milijuna ljudi.

Ruski jezik русский язык	
Države **govorenja:**	Rusija; Bjelorusija, Estonija, Kazahstan, Kirgistan, Latvija, Ukrajina
Regije **govorenja:**	Europa, Azija
Etnicitet:	Rusi
Broj govornika:	oko 180 milijuna
Rang:	5.
Razredba:	indoeuropski slavenski istočnoslavenski **ruski**
Jezični kôd	
ISO 639-**1**:	ru
ISO 639-**2**:	rus
ISO 639-**3**:	rus

Vidi također: Jezik | Jezične porodice i jezici | Popis jezika po kodnim nazivima |Dodatak: Popis jezika

Sadržaj

Pismo

Ruski se zapisuje ćirilicom, izvedenom u 10. stoljeću iz grčkog pisma uz dodatak nekih slova glagoljice, za zapisivanje crkvenih tekstova na slavenskim jezicima. Oblici mnogih slova promijenjeni su i približeni latinici reformama koje je započeo Petar I. Veliki godine 1708. Ovo su novo tzv. "građansko pismo" preuzeli i svi ostali narodi koji pišu ćirilicom - Srbi, Bugari, Ukrajinci, i Bjelorusi.

Sljedeća tablica prikazuje 33 slova ruske ćirilice i njihove približne hrvatske ekvivalente:

Аа a	Бб b	Вв v	Гг g	Дд d	Ее je	Ёё jo
Кк k	Лл l	Мм m	Нн n	Оо o	Пп p	Рр r
Хх h	Цц c	Чч č	Шш š	Щщ šč	Ъъ (1)	Ыы i

1) Tvrdi znak, ne izgovara se, koristi se za označavanje prethodnog suglasnika kao tvrdog.

2) Meki znak, ne izgovara se, koristi se za označavanje prethodnog suglasnika kao mekog.

Glasovi

Ruski ima 33 suglasnika i 5 samoglasnika. Većina suglasnika postoji u tvrdoj (nepalataliziranoj) i mekoj (palataliziranoj) varijanti (u hrvatskom postoje samo parovi n i nj, te l i lj). Budući da pismo ima samo 21 slovo za suglasnike, meki i tvrdi parnjak dijele isto slovo, a status palataliziranosti određuje se prema sljedećem samoglasniku (odnosno tvrdom ili mekom znaku). Zbog toga svaki samoglasnik ima 2 varijante: palatalizirajuću i nepalatalizirajuću:

palatalizirajući	Я	Е	Ё	Ю	И
nepalatalizirajući	А	Э	О	У	Ы

Kod transliteracije, palataliziranost suglasnika može se označiti apostrofom. Palatalizirani se suglasnik izgovara tako da se gotovo istovremeno s njim izgovori i glas j (slično kao što se u hrvatskom nj izgovara kao stopljeno n i j). Tako se na primjer riječi быть (bit', *biti*) i бить (b'it', *udarati*) razlikuju samo po prvom suglasniku: u prvoj je tvrd (nepalataliziran), a u drugoj mekan (palataliziran).

Ruski jezik je označen književnom redukcijom. U nenaglašenim slogovima, samoglasnici prestaju odgovarati etimologiji. Ova se promjena, na sreću, vrši po živim fonetskim pravilima, i (za razliku od prakse u bjeloruskom), ne označa se u pismu.

Zanimljivosti

- Ruski jezik je osnovica jednog umjetnog (slavenskog) jezika, "sibirskog jezika".
- Mnogi rusizmi su ušli u hrvatski jezik preko srpskog jezika.

Prijeslov s ruskog

U hrvatskoj je jezičnoj praksi prjeslovljavanje ćiriličnih tekstova.

Аа Aa	Бб Bb	Вв Vv	Гг Gg	Дд Dd	Ее Jeje	Ёё Jojo	Жж Žž	Зз Zz	Ии Ii	Йй Jj
Кк Kk	Лл Ll	Мм Mm	Нн Nn	Оо Oo	Пп Pp	Рр Rr	Сс Ss	Тт t	Уу Uu	Фф Ff
Хх Hh	Цц Cc	Чч Čč	Шш Šš	Щщ Šćšć	Ъъ (2)	Ыы **Yy**	Ьь (3)	Ээ Ee	Юю Ju ju	Яя Ja ja

1) Kao „e” iza suglasnika, kao **je** na početku riječi, iza samoglasnika i iza Ь i Ъ

2) Tvrdi znak, ne izgovara se, koristi se za označavanje prethodnog suglasnika kao tvrdog.

3) Meki znak, ne izgovara se, koristi se za označavanje prethodnog suglasnika kao mekog.

- rus. **Ы** > **y**
- rus. **Щ** > **šć**
- rus. **Э** > **ė**

- rus. **Я** > **ja**
- rus. **е > е** iza suglasnika, **je** na početku riječi, iza samoglasnika i iza Ь i Ъ
- rus. **Ё** > **jo**
- rus. **Ю** > **ju**

Izvori

Vanjske poveznice

- Russian. Ethnologue: Languages of the World, 16th edition. SIL International (2009). (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=rus)
- ru.wikipedia.org (https://ru.wikipedia.org/wiki/) - Wikipedija na ruskom jeziku

Službeni jezici Ujedinjenih naroda

arapski • mandarinski • engleski • francuski • ruski • španjolski

Izvor: Službena stranica UN-a (http://www.un.org/)

Istočnoslavenski jezici (5) ⇒ Slavenski jezici

Istočnoslavenski jezici (5) Bjeloruski • Rusinski • Ruski jezik • Staroruski † • Ukrajinski

† Povijesni jezik